

**Magyar vállalkozási tevékenység
Németországban**

2008 február

A jogi forma megválasztása

Minden tartós vállalkozási tevékenység megkezdése előtt felmerül a vállalkozásnak leginkább megfelelő jogi formáját illető kérdés. Ezen információs lap azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a tartós német piaci tevékenység telephelyeként vagy jogilag önálló leányvállalatként folytatódjon, vagy a tevékenységet esetleg egyéni vállalkozóként végezzék. Ezen túl felvázoljuk a vállalati adóztatás alapvonásait Németországban.

Az Európai Unió legutóbbi széleskörű bővítése társasági jogi változásokat is hozott és egyben fokozta a tagállamok társasági jogi formái közötti versengést. Magyarország EU-csatlakozása előtt például egy magyar cég önállóan németországi telephelye, mint jogi forma, nem örvendett népszerűségnek, mivel az esetleges végrehajtói intézkedések foganatosítása során a külföldi (magyarországi) székhelyű üzlettárs nehezen volt felelősségre vonható. Magyarország EU-csatlakozását követően változott ennek a – legegyszerűbb – vállalkozási formának a megítélése és a német gazdaságban egyre inkább elfogadják a külföldi vállalkozások önállóan telephelyeinek piaci jelenlétét.

Ez azért is jelentős, mert egy magyar cég önállóan telephelyének fenntartási költségei Németországban sokkal kedvezőbbek mint egy jogilag önálló – pl. német kft-ként működő – leányvállalat működtetési költségei.

A német Kft – GmbH – és az alapítása

Az Európai Unió belüli jogharmonizáció keretében a társasági formák joghelyzete is nagymértékben azonosult az egyes tagállamokban. Így a német kft alapításáról és felépítéséről szóló előírások is csak némely pontban térnek el a magyar kft-ről szóló szabályozásoktól.

A német kft törzstőkéjének minimális összege 25.000,- €. Amennyiben legalább két társasági tag alapítja a kft-t, a cégjegyzékbe való bejegyzés már megtörténhet a törzstőke csak felének (12.500,- €) befizetése esetén is.

Az úgynevezett előtársaság, mint jogi személy már létrejön a társasági szerződés közjegyzői okiratba foglalásával, azonban a felelősség korlátozása csak a cégjegyzékbe való bejegyzéssel lép életbe, akkor viszont visszahat az alapítás időpontjáig.

A német kft alapítása három lépésben zajlik le: A társasági szerződés közjegyzői okiratba foglalása után a törzstőke összegének befizetésén túl a cégbírósi cégjegyzékbe történő bejegyzéssel végződik.

A német kft alapításának költsége nettó kb. 2.600,- € (ügyvédi, közjegyzői költségek, bírósági díjak).

Az német Részvénytársaság – Aktiengesellschaft –

A német Rt. legalább 50.000,- € alaptőkével közjegyzői okiratba foglalással alapítható. Az alaptőke teljes befizetése alapfeltétele a cégjegyzékbe történendő bejegyzésnek. A német Rt. felépítésére jellegzetes az igazgatóság, a felügyelőbizottság és a közgyűlés mint szervek különválasztása. Német jog szerint a felügyelőbizottság csupán ellenőrző szerv és nem jogosult a társaság képviselésére és vezetésére.

Az üzletvezetésre és a társaság külső képviselésére az igazgatóság mint szerv jogosult. A felügyelőbizottság a társaságot csak egy a társaságon belül a igazgatóság tagjaival szemben keletkezett – pl. az igazgatóság a társasággal szembeni felelősségéről szóló – vitában képviseli. Egy egyedüli társasági tag is megalapíthatja a német részvénytársaságot, az esetben ő tartja a társaság összes részvényét.

A részvénytársasággal kapcsolatban a német részvényjog nagyszámú, különleges szabályozásait kell figyelembe venni, ami rendszeresen többletráfordításokkal jár. Egy példa erre, hogy a felügyelőbizottságnak legalább három tagból kell állnia, melyeknek igényük van egy megfelelő illetményre.

A részvénytársaságon belüli döntéshozatal is a részvényjog formalizált előírásait követi. Ezáltal a közgyűlés megtartása és határozathozatala, a részvénytársaság szervei hatásköreinek megoszlását részletező, nagyszámú jogszabályok figyelembe vétele szükségessége miatt bonyodalmasabb mint az egyéb társasági jogi formákban.

A felsorolt okokból a részvénytársaság mint társasági jogi forma csak azoknak a vállalkozásoknak megfelelő, melyeknél üzleti okokból éppen a magasabb alaptőke vagy a tőke akár apró névértékű részvényekre felosztásának lehetősége döntő.

A német Betéti Társaság – *Kommanditgesellschaft* – és alapítása

A német betéti társaság alapítása és szerkezete többnyire megegyezik a magyar beéti társaságéval. Eltérően a magyar jogtól azok a német betéti társaságok, amelyek beltagja egyben korlátolt felelősségű társaság, Németországban a „*GmbH & Co.*“ kötelező megjelölést is viselik.

A német betéti társaság alapítása közjegyzői szerződéskötés nélkül történik. Létrehozásához elegendő a betétesek és a beltag közötti írásbeli megállapodás. A betéti társaság alapítói közül legalább egy – a beltag – teljes vagyonával, korlátlan felelősséggel tartozik, a többi betétes csak a bevitt vagyon mértékéig vállal felelősséget.

Alapítás után közjegyzői okirattal kérvényezendő a társaság bejegyzése a cégjegyzékbe a cégbíróságnál.

Projektközösségek a Polgári Jogi Társaság – GbR – keretében és a Nyílt Kereskedelmi Társaság – OHG –

Vállalkozók, legyenek azok egyéni vállalkozók vagy tőkés társaságok, átmenetileg egyesülhetnek előre meghatározott, közös projektek lebonyolítása, pl. tenderkiírás elnyerése érdekében. A projekt nagysága szerint megkülönböztethető a *projektközösség*, a *munkaközösség* és a *konzorciumi ügylet*. Mindhárom esetben ugyanaz a társasági forma, egy polgári jogi társaság (*Gesellschaft bürgerlichen Rechts, GbR*) jön létre.

A polgári jogi társaságra egyéni, hogy minden tagja teljes felelősséggel tartozik, a tagok egyenként is képviselhetik a társaságot és vezethetik a projektet. A német jog szerint a társaság jogilag felelősségre vonható és egyben maga is érvényesíthet jogkövetelést. A polgári jogi társaság Németországban egy elterjedt társasági forma.

A polgári jogi társaság mint társasági jogi forma azonban nem alkalmas huzamos, tehát nem átmeneti jellegű vállalkozói és ipari tevékenységre, mivel a német kereskedelmi jogszabályok szerint egy vállalkozónak be kell jegyeztetnie magát a cégjegyzékbe, ha a vállalkozás fajtája és mérete szükségessé teszi egy bizonyos fokig szervezett gazdasági egység meglétét. Erre nem elégséges a polgári jogi társaság.

A polgári jogi társaság alapításához a társasági szerződés közjegyzői okiratba foglalása nem szükséges. Létrejöttéhez elegendő a társasági tagok szóbeli vagy konkludens megállapodása, a szerződés írásba foglalása sem feltétel.

Ez a tény gyakran odavezet, hogy az érintett felek nincsenek tudatában annak, hogy együttműködésük által a polgári jogi társaságot érintő jogszabályok alkalmazandóak.

Egy polgári jogi társaság tagjai egyesülhetnek és bejegyeztethetnek a cégjegyzékbe bármilyen kereskedelmi ügyletek üzése céljából egy nyílt kereskedelmi társaságot (*Offene Handelsgesellschaft, OHG*). A nyílt kereskedelmi társaság csak a bejegyzéssel a cégjegyzékben jön létre.

Az Európai Társaság, SE

Az európai társasági jog területén történő változás leginkább a legújabb európai társasági formán, az úgynevezett *Societas Europea* – röviden SE – társasági formán érzékelhető. Az Európai Társaság egy uniószertereg egységes, szupranacionális társasági forma. Az Európai Tanács a 2157/2001-es számú rendeletében, amely 2004. október 8-án lépett életbe, fogalmazta meg az új társasági forma szabályzatát. A Német Szövetségi Köztársaság a végrehajtási kötelezettségét a 2157/2001-es rendeletet kivitelező törvény (*Gesetz zur Ausführung der Verordnung 2157/2001*) által teljesítette.

Az Európai Társaság törzstőkéje részvényekre van osztva; a jegyzett alaptőke minimális összege 120.000,- €. A társaság székhelyének abban a tagországban kell lennie, amelyben a társaság irányító szervei működnek. A társaság székhelye viszont áthelyezhető bármely tagországba a társaság felosztatása nélkül. Ez eddig nem volt lehetséges, ami korlátozta a társaságok székhelyének határátlépő áthelyezésének lehetőségét.

Az új társasági forma célja, hogy megkönnyítse a jövőben az Unión belüli vállalatok határátlépő egyesítését és vállalatok közötti együttműködést.

Német társaságok számára az európai részvénytársaságokban való részesülés bizonyos szempontokból azonban nem vehető tekintetbe: Külföldi befektetők a német vállalatokat a német vállalatvezetési rendszer egyenjogúsági elve miatt nem tartják társulásra előnyösnek. Ez a paritáselv külföldi befektetőknél értetlenséget idéz elő és komoly befektetési akadállynak számít.

B Iparúzés Németországban

Németországban érvényesül az iparúzés szabadságának elve. Ebből fakadóan a legtöbb önálló vállalkozási tevékenység gyakorlásához nincs szükség hivatalos engedélyre, elegendő a tevékenység gyakorlásának bejelentése a székhely szerint illetékes polgármesteri hivatalnál. Csak azoknak az üzleti tevékenységeknek szükséges az engedélyeztetése, amelyek a fogyasztóvédelmet, a köz fontos javait, ill. a közrendet érintik, mint például a vendéglátói tevékenység vagy a pénzügyi szolgáltatások.

Kézipari tevékenység

Egy kézipari tevékenység felvétele előtt ajánlatos megérdeklődni, létezik-e Németországban az illető tevékenységnek kamarai szabályozása. Ha igen, akkor a tevékenység gyakorlása csak azután kezdődhet, hogy a vállalkozó bejegyzésre került a kamarai cégjegyzékbe. A cégjegyzékbe történő bejegyzés feltétele rendszerint a német mestervizsga, amivel egy külföldi szakiparos általában nem rendelkezik.

A fenti hátrányos helyzet ellensúlyozására a törvény lehetőséget biztosít arra, hogy a külföldi kéziparos, amennyiben nem rendelkezik német mestervizsgával, egy kivételes engedélyezési eljárás keretében kérvényezze az illetékes kézműves kamaránál a német mestervizsgával egyenértékű szaktudás elismerését. A szakképzettség elismerésére irányuló kérvényről az egyes tartományok kerületi közigazgatási hatóságai döntenek.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az egyes tartományok hatóságai különböző mértékkel ítélik meg a külföldi szakképzettség minősítését. Ez a tény jogbizonytalanságot jelent a külföldi kéziparosok számára és azzal jár, hogy rendszerint közigazgatási jogorvoslatot kell igénybe venniük jogaik érvényesítésére.

Magyar munkavállalók foglalkoztatása

Kevés kivételtől eltekintve magyar munkavállalók foglalkoztatása csak vállalkozási szerződés (*Werkvertrag*) keretében lehetséges. Egy kivételes foglalkoztatási lehetőség adódik az újjal alapított székhely vagy leányvállalat kezdeti korszakában, valamint a mint vezető vagy más kulcspozícióban alkalmazott munkavállaló foglalkoztatásával.

Ebben az összefüggésben gyakran felmerül a látszólagos vállalkozói tevékenység kérdése is. Egy önállóan vállalkozó külső munkatárs és egy alkalmazott munkavállaló között gyakran nagyon nehéz különbséget tenni. Nem léteznek olyan általános kritériumok, amelyek minden esetben lehetővé teszik a megkülönböztetést.

A következő körülmények rendszerint munkavállalói viszonyra jellemzőek, így kizárják a külső munkatársi viszonynak minősülését:

- alárendeltség, utasítási kötelezettség
- a vállalatához való időbeli és helybeli kötöttség
- a munkavégzés felettes által történő ellenőrzése
- teljes körű rendelkezésre állás
- teljes betagozódás a vállalati folyamatokba
- a tevékenység vállalati folyamatoknak való alárendeltsége
- a feladatok, megbízások elutasítása nem lehetséges

C A német gazdasági társaságok adózása

Egyezmény a Kettős Adóztatás Elkerüléséről

A Németország és Magyarország közötti egyezmény a kettős adóztatás elkerüléséről megakadályozza, hogy a magyar természetes vagy jogi személyek Németországban kigazdálkodott bevételeit kétszer, tehát Németországban és megegyezően Magyarországon kelljen megadóztatni. Az a nemzetközi elv érvényesül, hogy a jövedelem után abban az országban kell adót fizetni, amelyben meg lett keresve.

Egységes Társasági Adó

A német adójog nem tesz különbséget magyar anyacég németországi telephelye, vagy a német jogállás szerint önálló belföldi kft-ként működtetett magyar leányvállalat között. Mindkét eset belföldi adóalanyként minősül és ennek folytán mindkét vállalati forma adóköteles. A külföldi vállalatok németországi telephelyei éppúgy saját adószámot kapnak, mint a belföldi cégek, és adójogilag önálló társaságként rendszeresen és teljes mértékben adónyilatkozatot kell tenniük.

Társulati Adó

A társulati adót a vállalat nyereségére vetik ki, mértéke Németországban egységesen 25 %.

2008 január 1.-étől csökken 15 %-ra.

Jövedelemadó

A jövedelemadó hányada alábbi táblázat szerint számítható:

- a) Adómentes összeg: 0 – 7.664,00 €. Nem keletkezik jövedelemadó.
- b) Alsó zóna: növekedő adóhányadék 15 %-tól 23,97 %-ig 7.665,00 – 12.739,00 € megadóztató jövedelem után;
- c) Progressziós zóna: növekedő adóhányadék 23,97 %-tól 42,00 %-ig 12.740,00 – 52.151,00 € megadóztató jövedelem után;
- d) Proporcionális zóna: 42 %-os adóhányad 52.152,00 € megadóztató jövedelem fölött;
- e) Várhatóan 2007-től egy úgynevezett gazdagadó („*Reichensteuer*”) létesül egy 45 %-os adóhányaddal 250.000,00 € megadóztató jövedelem fölött;

Iparűzési adó

Az iparűzési adót a községek vonják be saját céljaikra, az adó hányadát ők szabják ki. Általánosságban az iparűzési adó hányada kb. 15 %-ot tesz ki, úgyhogy a 25 %-os társulati adóval együttvéve a vállalatok tényleges adóterhe kb. 40 %-ot ér el.

2008 január 1.-étől csökken az összadóterhelés 40 %-ról kb. 29,83 %-ra.

Természetes személyek 24.800,00 € jövedelemig nem esnek iparűzési adókötelezettség alá, továbbá adókedvezményt kapnak annyiban, hogy a befizetett iparűzési adót beszámíthatják a személyi jövedelemadóba.

Forgalmi adó

Az általános forgalmi adó hatálya alá tartozó termékekre és szolgáltatásokra Németországban jelenleg 19 % forgalmi adót vetnek ki. Élelmiszerekre, könyvekre, művészeti és más kulturális termékekre, valamint az életfenntartás szempontjából fontos árucsoportokra a forgalmi adó mértéke 7 %.

A külföldi vállalatok németországi telephelyei, mint belföldi adóalanyok a német adójog szerint, a német adóhivatal felé kötelesek a lebonyolított üzletek utáni forgalmi adót havonként bevallani és befizetni.

Nürnberg, 2008 február

© Nagy László
NZP Nagy, Záh + Partner Ügyvédi és Adótanácsadási Társaság
Nürnberg Városháza Theresienstr. 9
D-90403 Nürnberg
T. + 49 911 93 600 90
F. + 49 911 93 600 999
nagy@nzp.de
www.nemetjog.hu   www.nzp.de